

**การประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)
สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา***
**Evaluation of the Bachelor of Education Program
in Thai Music and Dance Teaching (Revised b.e. 2011),
Faculty of Education, Burapha University**

อภิพัชร เฟื่องเกษม**
ชูชาติ พิณพาทย์**
กมลวรรณ พลรักดี**
อรรธา บัวผา**
ภัสวีร์ตา วัฒนประดิษฐ์**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ศึกษาความพึงพอใจและข้อควรพัฒนาที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต โดยใช้รูปแบบซิปป์ โมเดล (Cipp Model) โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ 1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจำนวน 5 คน 2) นิสิตปฏิบัติวิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ปีการศึกษา 2558 จำนวน 20 คน 3) ผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้นิสิตที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียนต่างๆ จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร นิสิตปฏิบัติวิชาชีพครู ผู้บริหารและผู้ใช้นิสิตที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะเรื่องการจัดหาทรัพยากรด้านเครื่องดนตรี ควรมีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา และห้องเรียนก็ควรพัฒนาให้ได้มาตรฐานมากกว่านี้

2. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปฏิบัติวิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ปีการศึกษา 2558 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

3. ระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้นิสิตที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียนต่างๆ มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีข้อเสนอแนะให้มีการเพิ่มทักษะด้านความถนัดให้นิสิตปฏิบัติการสอนมีความสามารถด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงด้วย เช่น ด้านการแสดงและการจัดการแสดง ในภาพรวมคุณภาพของนิสิตปฏิบัติการสอนมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร/ หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต/ สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

*งานวิจัยนี้ได้รับทุนในการทำวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ 2558

**อาจารย์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purpose of this study were to evaluate the course of graduate study. Satisfaction and should develop a curriculum for undergraduate program's Thai Music and Dance Teaching. This study used CIPP Model. The participants were 5 program committees, 20 student teaching students majoring in the program in 2015 academic year, 20 directors and mentor teachers. Satisfaction survey and interviews were conducted to collect data. The findings showed that

1. satisfaction of the Program Committee. Student teacher professional practice Administrators and teachers have the students practice their satisfaction with the program was high. There are suggestions that the instrument resources. Should the quality and quantity appropriate to the level of education. And a classroom, it should develop a more standardized.

2. Satisfaction level of professional practice student teachers Teaching Dramatic Year's concert in 2558 were satisfied with the course at a high level.

3. satisfaction of the supervisor and the student to practice the teaching profession in schools are satisfied with the course is at the highest level. There are suggestions to increase skills, aptitude for teaching students with skills related to the show as the performers and performances. The overall quality of undergraduate teaching quality meets the objectives of the course.

Keywords: Program Evaluation/ undergraduate program/ Thai Music and Dance

บทนำ

การศึกษามีหน้าที่ในการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สถาบันการศึกษาต่างๆ มีจุดมุ่งหมายและรับผิดชอบในการพัฒนาบุคคลให้เป็น คนดี คนเก่ง และคนมีความสุขในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับ ก่อนวัยเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันการศึกษาในระดับต่างๆ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาของตนเพื่อตอบสนองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรในสถาบันการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนหรือแนวทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามความมุ่งหมาย และยังเป็นแนวทางในการวางแผนงานวิชาการ เป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดความมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหาแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สื่อแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนการสอน ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยหลักสูตรที่มีคุณภาพ คือ เป็นหลักสูตรที่มีความชัดเจน เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับบริบทของการนำหลักสูตรไปใช้ กระบวนการหนึ่งที่จะให้ให้ได้มาซึ่งหลักสูตรที่มีคุณภาพนั้น ก็คือการประเมินหลักสูตร เพราะการประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หรือตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้มีประสิทธิภาพ การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง และตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งเป็นกิจกรรมที่ควรเกิดขึ้น ทุกช่วงระยะเวลาของการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ก่อนการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหรือร่างหลักสูตร ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

หลังจากใช้หลักสูตรครบวงจร และการติดตามผลกระทบของหลักสูตร (วสันต์ ทองไทย, 2550 , หน้า 1)

การประเมินหลักสูตรในสถานศึกษาต่างๆ มีความสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับสถาบันการศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของนักเรียน นิสิต และนักศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลผลิตของสถานศึกษา และสามารถนำไปเป็นข้อมูลใช้ในการวางแผนพัฒนาสถาบันของตนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ปทีป (2532, หน้า 10) ได้กล่าวว่าการประเมินหลักสูตรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินสถาบัน เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศ ที่ได้ในการตัดสินใจเพื่อวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งการประเมินหลักสูตรในมหาวิทยาลัยจะเป็นการให้ความสนใจ เกี่ยวกับหลักสูตรแต่ละสาขาของภาควิชา และรวมถึงหน่วยงานระดับคณะซึ่งผลของการประเมินมีส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงกับกระบวนการวางแผนอีกด้วย หลังจากมหาวิทยาลัยได้ใช้หลักสูตรระยะหนึ่ง หลักสูตรที่นำไปใช้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผล อาจเนื่องจากผู้สอนมีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนได้มากขึ้น ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างดี แต่อย่างไรก็ตามจากสภาพความเป็นจริงการใช้หลักสูตรบางหลักสูตรในระยะเวลาอันสั้น ก็มีประสิทธิภาพแต่บางครั้งพบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรลดต่ำลง ดังนั้นสถาบันการศึกษาต่างๆ จึงต้องมีการประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตรจำนวน 3-5 ปี

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต เปิดรับนิสิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ผลิตครูที่มีคุณภาพเพียงพอและเชี่ยวชาญในการสอนดนตรีไทย 2) ผลิตครูที่เปี่ยมด้วยศักยภาพแห่งการพัฒนางานดนตรีรวมถึงงานที่ส่งเสริมการศึกษาด้านดนตรีไทย 3) ผลิตครูดนตรีไทยในฐานะนักวิจัยที่มีคุณภาพอย่างเป็นระบบชัดเจน 4) ผลิตครูที่มีความรู้จริงในวิชาชีพและมีศิลป์ในการสอนและการถ่ายทอด 5) ผลิตครูดนตรีไทยที่มีคุณธรรม จริยธรรม

และสามารถเป็นผู้นำองค์กร ที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมการศึกษาในอนาคต 6) ผลิตครูดนตรีไทยที่มีความรู้ทางการสอนดนตรีไทยเป็นภาษาอังกฤษได้ในระดับที่เหมาะสม 7) ผลิตครูดนตรีไทยที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนทั้งด้านกิจกรรมและวิชาการได้อย่างบูรณาการในการพัฒนาสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรีไทย)

สภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปริมาณที่เพิ่มขึ้น หน้าที่ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้เปลี่ยนจากการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องมีหน้าที่ในการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่บริการวิชาการ ดังนั้นจึงมีมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่มีความหลากหลายทางวิชาการ วิชาชีพที่อาจแยกเป็น การเน้นวิชาการ (Academic-oriented) การเน้นการปฏิบัติจริง/วิชาชีพ (Hands on/Professionally-oriented) และ การเน้นชุมชนพื้นภูมิภาค (Community/region/Society oriented dedicated) ซึ่งสถาบันเล็กและสถาบันเฉพาะทางเน้นมิติเดียว ในขณะที่สถาบันใหญ่อาจเป็นหลายมิติ ทิศทางการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องดูความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ทั้งปริมาณและคุณภาพ สถาบันการศึกษาต้องพัฒนาทักษะสมัยใหม่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ ไอที ลักษณะที่พึงประสงค์ จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันการสอนในระดับอุดมศึกษามีจำนวนการผลิตอิมตัวและลดลง ซึ่งการลงทุนขยายการศึกษาระดับปริญญาตรีจะทำให้เป็นมหาวิทยาลัยร้าง (กฤษพงศ์ กิรติกร, 2550) ดังนั้น การประเมินหลักสูตรจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาระบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้

จากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทและภารกิจให้กับสถานศึกษา ที่ต้องการให้สถานศึกษามีการจัดการแบบเบ็ดเสร็จ โดย

ให้การแก้ปัญหาและตัดสินใจจบสิ้นในระดับสถานศึกษา มากที่สุด โดยใช้หลักการที่เรียกว่า “การบริหารฐาน โรงเรียน” (School-Based Management) (รุ่ง แก้วแดง. 2546: 1-2) ซึ่งมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นมหาวิทยาลัย ท้องถิ่นที่พร้อมพัฒนาสังคมทุกด้านในหลากหลายมิติ ดังเช่นวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า “สร้างคนคุณภาพ สร้างปัญญาให้แผ่นดิน ด้วยคุณภาพการศึกษาระดับ สากล เพื่อนำพาสังคมไทยสู่สังคมอุดมปัญญาที่เข้มแข็ง อย่างยั่งยืน”

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอน นาฏยสังคีต ได้ดำเนินการใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 จนถึงปัจจุบัน โดยอยู่ภายใต้กรอบแนวนโยบาย และการบริหารจัดการของภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รวมระยะเวลา ทั้งสิ้น 4 ปีการศึกษา ตลอดระยะเวลาการใช้หลักสูตร ยังมีได้มีการประเมินหลักสูตรเพื่อพิจารณาคุณภาพของ หลักสูตร และเพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยพิจารณาให้ สอดคล้องกับการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง และการบริหาร จัดการการเรียนการสอนดนตรีไทย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยใน ฐานะคณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต จึงทำการประเมินหลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มี คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาความพึงพอใจและข้อควรพัฒนาที่มีต่อการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ภาควิชาการ จัดการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา

2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและข้อควร พัฒนาของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขา วิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP model)

- 2.1 ประเมินด้านบริบท
- 2.2 ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า
- 2.3 ประเมินด้านกระบวนการ
- 2.4 ประเมินด้านผลผลิต

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ได้ทราบถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการ ศึกษา เนื่องจากเป็นเครื่องชี้แนวทางหรือทิศทางในการ จัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้ได้ตามวัตถุประสงค์ เพื่อ พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลจนสำเร็จการศึกษาและ ออกไปทำงานในสถานประกอบการ จึงเป็นเรื่องที่สถาบัน อุดมศึกษาต้องรับผิดชอบ ให้มีการกำกับดูแล ประกัน คุณภาพให้ครบวงจรโดยมีหลักสูตรเป็นจุดร่วม

2. ทราบข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ที่ เกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขา วิชาการสอนนาฏยสังคีต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา อันเป็นผลเกี่ยวโยงถึงกรณีการพัฒนาในทุกด้าน ของหลักสูตร ให้เปี่ยมด้วยประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่ง ขึ้นไป

3. สร้างฐานข้อมูลของหลักสูตรการศึกษาระดับ บัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ภาควิชาการ จัดการการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อรองรับการตอบ สนองงานด้านการตรวจสอบ การประกันคุณภาพ และ การรับรองมาตรฐานในทุกส่วนของมหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตร

ปรับปรุง พ.ศ. 2554) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ ซิปปี (CIPP Model) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย ประเมินของ หลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลยุทธ์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรรายวิชาที่เปิดสอน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิ ผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร พื้นฐานของผู้เรียน/เงื่อนไขในการรับนิสิตที่เข้าศึกษา อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อม งบประมาณ

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร/โครงการ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และ สาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจของ นิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหารและครู พี่เลี้ยงต่อนิสิต

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำนวน 5 คน

2. นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขา วิชาการสอนนาฏยสังคีต ปีการศึกษา 2558 ในหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการ สอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 20 คน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา ผู้บังคับ บัญชา หรือผู้ใช้นิสิต ที่นิสิตสาขาการสอนนาฏยสังคีตรุ่น ปีการศึกษา 2554 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 20 คน

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ ในศาสตร์หรือการทำงานที่ทำ ความเห็นของผู้นั้นอาจเป็น

ประโยชน์ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อความในประเด็นและ องค์ความรู้ที่พิจารณา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณา หลักสูตร โดยใช้ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ และนำผลการสรุปมาใช้ใน การตัดสินใจหาทางเลือกในการปรับปรุงหลักสูตร ใน องค์ประกอบของหลักสูตรและกระบวนการในการพัฒนา หลักสูตร

2. การประเมินแบบซิปปี หมายถึง การประเมิน หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การประเมินบริบท ของหลักสูตร การประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ดังนี้

2.1 การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร หมายถึง การประเมินสภาพปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและ รายวิชา

2.2 การประเมินด้านปัจจัย หมายถึง การ ประเมิน คุณวุฒิและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน พื้นฐานของผู้เรียน/เงื่อนไขการรับ นิสิต อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอน และงบประมาณ

2.3 การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล การเรียนรู้และการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจ ของนิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหาร และครูพี่เลี้ยงต่อนิสิต

3. หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) หมายถึง หลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นหลักสูตร 5 ปี สาขาสาขาวิชาการสอนดนตรีไทย ที่เรียนในรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร 4 ปี และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ปี ที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ในสาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

5. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนด มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทวนสอบ การปรับปรุงหลักสูตร

6. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาชีพครู และวิชาเอก)

7. นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หรือ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 หมายถึง นิสิตที่เรียนในหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ที่เริ่มเรียนชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2554 และกำลังเรียนในชั้นปีที่ 5 ซึ่งกำลังฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและโรงเรียนต่างๆ ในปีการศึกษา 2558

8. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ในการเป็นครูของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 ที่ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้น

9. ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ผู้ใช้นิสิต หมายถึง บุคลากรทางวิชาชีพที่รับผิดชอบ

การบริหารสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

กมลรัตน์ วิจิตรกุล (2543) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตร “นักบริหารงานประชาสัมพันธ์” รุ่นพิเศษ ของสถาบันการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตร นักบริหารงานประชาสัมพันธ์ รุ่นพิเศษ ของสถาบัน การประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยใช้ทฤษฎีแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model)

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) การประเมินหลักสูตรหมายถึง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปใช้ตัดสินใจข้อบกพร่องหรือปัญหา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นหรือตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ

เนาวลักษณ์ กลิ่นหอม (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินและศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต โดยใช้ทฤษฎีแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model)

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2557) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรหมายถึงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย ของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตรและเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

โดยสรุป

การประเมินหลักสูตรระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามารถใช้วิธีการทางการประเมินแบบชิปปี้ โมเดลได้ ซึ่งเห็นได้จากการประเมินหลักสูตรจากหลายๆ หลักสูตร

ของหลายมหาวิทยาลัยต่างก็ใช้รูปแบบนี้ โดยพบว่าสามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่อยากทราบได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมายการประเมินหลักสูตร

ทิศนา แจมมณี (2545) สรุปจุดมุ่งหมาย ในการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าหลักสูตรนั้นโดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

2. เพื่อตัดสินว่า การวางเค้าโครงและรูประบบของหลักสูตรตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินผลในลักษณะนี้มักจะดำเนินการในช่วงที่การพัฒนาหลักสูตรยังคงดำเนินการอยู่ เพื่อที่จะพิจารณาว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา การวัดผล ฯลฯ มีความสอดคล้องและเหมาะสมหรือไม่ สามารถปฏิบัติในช่วงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้หรือในขณะที่ต้องการใช้หลักสูตรและกระบวนการการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ได้มากน้อยเพียงใดได้ผลเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอะไร จะได้เป็นประโยชน์แก่นักพัฒนาหลักสูตร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรใหม่ให้มีคุณภาพดีขึ้นได้ทันทั่วทั้งที่

3. เพื่อวัดดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไรเพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่ อย่างไร การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการในขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้หรือหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่งก็ได้

4. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการในขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้ จะได้ช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

5. เพื่อช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้ว ระยะหนึ่งแล้วจึงประเมินเพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใดสนองความต้องการของสังคมเพียงใดและเหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่

โดยสรุป จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรที่ปฏิบัติกันส่วนใหญ่มีอยู่ 2 ประการ คือ

1. การประเมินเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร คือ การประเมินในระหว่างการปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผลการประเมินนั้นให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยมีการวัดผลเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการทดลองใช้หลักสูตรแล้วนำผลจากการวัดมาประเมินว่าแต่ละขั้นตอนของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ดีเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักพัฒนาหลักสูตร ในการที่ปรับปรุงส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรได้ถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

2. การประเมินเพื่อสรุปผลว่าคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตร มีความเหมาะสมหรือไม่ หลักสูตรได้สนองความต้องการของผู้เรียนของสังคมเพียงใด ควรจะใช้ได้ต่อไป หรือควรจะยกเลิกทั้งหมดหรืออาจจะยกเลิกเพียงบางส่วนและปรับแก้ในส่วนใด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดในการประเมินหลักสูตร สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971 อ้างถึงใน ธำรง บัวศรี, 2542, หน้า 328-332) ได้กล่าวไว้

การประเมินคือกระบวนการของการกำหนด รวบรวม และประมวลผลข้อมูล ที่มีประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ ในการประเมินหลักสูตรมีหลักการพิจารณา 3 ประการ คือ ความเหมาะสมในด้านเทคนิค ประโยชน์ และประสิทธิผลในการลงทุน

2. การกำหนดแนวคิดในการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model)

การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบซีปปี้ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. แบบจำลองการวิจัย ประกอบด้วย

การประเมินบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง และรายวิชาการประเมินปัจจัยเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดตามแผนภาพประกอบลักษณะการประเมิน

ได้แก่ นิสิต อาจารย์ แหล่งเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ การประเมินกระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษา และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินผลผลิต ได้แก่ คุณสมบัติและความรู้ ความสามารถของนิสิต ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประกอบด้วย

นิสิตที่กำลังศึกษา ในสาขาการสอนนาฏยสังคีต จากมหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ถึงปัจจุบัน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร สาขาการสอนนาฏยสังคีต ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นิสิตที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2558 ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้บัณฑิตที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Context	Input	Process	Product
			
การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยเบื้องต้น	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
<ul style="list-style-type: none"> ◇ วัตถุประสงค์ ◇ โครงสร้าง ◇ รายวิชา 	<ul style="list-style-type: none"> ◇ นิสิต ◇ อาจารย์ ◇ แหล่งเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ◇ การบริหารหลักสูตร ◇ การจัดการเรียนการสอน ◇ การวัดและการประเมินผล ◇ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ◇ คุณสมบัติและความสามารถของบัณฑิต ◇ ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้บัณฑิต
			
กรรมการบริหารหลักสูตร	นิสิตฝึกประสบการณ์ฯ	กรรมการบริหารหลักสูตร-นิสิต	ผู้บังคับบัญชานิสิตรุ่นปี 54

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต รายละเอียดจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ 3 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นนิสิตสาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีตปีการศึกษา 2544 ทั้งหมด 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ถึง ตอนที่ 6 เป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ด้านกระบวนการการบริหารจัดการหลักสูตรและการบริการ และด้านผลิตผลของหลักสูตร ลักษณะของข้อคำถามเป็นลักษณะแบบอัตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) โดยมีเกณฑ์มาตรฐานของคะแนนเป็นระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้นิสิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ปีการศึกษา 2544 ทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของนิสิตที่เข้าเรียนในปีการศึกษา 2554 ของนิสิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ในด้านความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิต ลักษณะของข้อคำถามเป็นลักษณะแบบอัตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scales) โดยมีเกณฑ์มาตรฐานของคะแนนเป็นระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต รายละเอียดครอบคลุมด้านสถานภาพและความคิดเห็นด้านต่างๆ เช่น ปรัชญา โครงสร้าง เนื้อหารายวิชา และองค์ประกอบสนับสนุนอื่นๆ คุณภาพและแนวโน้มการพัฒนา รวมถึงการบริหารจัดการเพื่อคุณภาพในทุกด้านของหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามตามระบบการประเมินแบบชีพปี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร

3.2 แบบสอบถามสำหรับนิสิตรหัส 54 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

3.3 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

3.4 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

3.5 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับจริงที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1. นัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์
2. ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 2 นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยง

1. สํารวจสถานศึกษาที่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 ปฏิบัติการสอน

2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจะทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ด้านการศึกษาหลักสูตร

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและพัฒนาบัณฑิตได้ครบทุกกระบวนการแต่ยังไม่พบปัญหาหลังจากการได้ปฏิบัติงานในการประกอบอาชีพจริง เนื่องด้วยยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากนี้ก็จะมีบางประเด็นที่เป็นปัญหาที่ต้องรอระยะเวลาและการพิจารณาแก้ไขที่เหมาะสมจาก

ผู้บริหารสถานศึกษา เช่น คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้ อาทิเช่น

1. ปัญหาเรื่องคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ไม่ครบจำนวนที่กำหนด หรือครบจำนวนแต่คุณภาพและ
ความสัมพันธ์ด้านคุณวุฒิกับการรับผิดชอบยังไม่ตรง
ตามข้อกำหนด

2. ปัญหาเรื่องห้องเรียนปฏิบัติการด้านดนตรีทั้ง
กลุ่มปีที่พายุ เครื่องสาย และขับร้องยังไม่ได้มาตรฐาน

3. ปัญหาเรื่องเครื่องดนตรียังไม่เพียงพอต่อ
จำนวนผู้เรียนโดยเฉพาะเครื่องดนตรีไทย เครื่องประเภท
เครื่องสาย

4. ขอให้ลดจำนวนการเรียนวิชาเอกลงอีก
ประมาณ 6 หน่วยกิต

ด้านการประเมิน

การนำเสนอผลงานวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน
ได้แก่ ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของกรรมการบริหาร
หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554
หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้นิสิต
โดยมีรายละเอียดสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขา
วิชาการสอนนาฏยสังคีต

ประเด็นการศึกษาแบบซิปปี (CIPP Model)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านบริบท	4.30	0.42	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.15	0.51	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.47	0.58	มาก
4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร	4.53	0.59	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.37	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็น ของกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
นาฏยสังคีต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2558 หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2554 การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

ประเด็นการศึกษาแบบชิปปี้ (CIPP Model)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านบริบท	4.10	0.52	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.55	0.51	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.63	0.54	มาก
4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร	4.26	0.42	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.39	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 การความคิดเห็นของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2558 ที่มีต่อหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต

ประเด็นการศึกษาแบบชิปปี้ (CIPP Model)	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านบริบท	4.54	0.55	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.39	0.45	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.62	0.59	มาก
4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร	4.65	0.57	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.55	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุปผล

ผลการวิจัยด้านความคิดเห็นแบบซิปปี ของประชากรวิจัยสามกลุ่มพบว่าทุกประเด็นการประเมิน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาให้จัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่พบจากงานวิจัยนี้ เป็นการค้นพบจากการที่ผู้วิจัยประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อคิดเห็นที่ได้จากกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีตในการตอบคำถาม ในงานวิจัยนี้เป็นการได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ที่ทำแบบประเมิน พบว่ามีความเห็นเหมาะสมในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.37, SD = 0.55$) มีเพียงบางประเด็นที่ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นผลมาจากหลักสูตรนี้ยังมีข้อต้องพัฒนาหลายประเด็น เช่น การปรับปรุงสถานที่ การเพิ่มกรอบอัตรการบรรจุอาจารย์และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นอกเหนือจากนี้ก็เป็นประเด็นเรื่องของการปรับปรุงหลักสูตรแบบปกติที่สามารถรับทำความเข้าใจเพื่อพัฒนาร่วมกันระหว่างกรรมการบริหารหลักสูตร นอกเหนือจากนี้ก็เป็นประเด็นประเมินในแนวทางการจัดการหลักสูตรที่ดี ส่งผลให้การดำเนินงานของหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ประกอบกับหลักสูตรที่ใช้ สนองตอบต่อความต้องการของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษา กล่าวคือ เนื้อหา มีความเหมาะสม ครอบคลุม ทั้งด้านหลักสูตรการสอนและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพ

2. ข้อคิดเห็นที่ได้จากนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2558 ในการตอบคำถาม ในงานวิจัยนี้เป็นการได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ที่ทำแบบประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่ามีความเห็นเหมาะสมในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.39, SD = 0.49$) มีเพียงบางประเด็นที่ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน และการเปลี่ยนแปลงทางด้านบริบททางด้านการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมีความจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบให้ชัดเจนมากกว่านี้ เช่น การจัดการเรียนการสอน การจัดการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมทางวิชาการของคณาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และคณะศึกษาศาสตร์ รวมถึงสภาพของบริบทที่สำคัญในการเรียนการสอน เช่น อาคาร สถานที่ ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ ที่เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของตน แต่อย่างไรก็ตามนิสิตกลุ่มนี้ก็ได้ประสบผลสำเร็จในการใช้หลักสูตรนี้ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ วิชาการ และจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นการตอบโจทยของผู้ใช้นิสิตฝึกสอนของสถานศึกษาทุก ๆ ที่เป็นอย่างดีเพราะได้รับการชมเชยถึงผลการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีเยี่ยม

3. ข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2558 ในการตอบคำถาม ในงานวิจัยนี้เป็นการได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ที่ทำแบบประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่ามีความเห็นเหมาะสมในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.55, SD = 0.54$) นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะ ที่ควรพัฒนาที่เสนอให้ระบุชื่อของสาขาให้ชัดเจนว่าเป็นสาขาด้านการสอนดนตรีไทยหรือนาฏศิลป์ไทย และเรื่องทักษะเชิงวิชาการของนิสิตยังไม่เชี่ยวชาญแต่ชมเชยทักษะการสอนและการถ่ายทอด

ว่ายอดเยี่ยม ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลมาจากธรรมชาติของวิชาการเรียนซึ่งเป็นวิชาเชิงทักษะเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสนับสนุนส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ความสามารถด้านทักษะและกล้าแสดงออกในลักษณะของการแสดงต่อหน้าสาธารณชนบ่อยครั้ง จึงส่งผลให้เกิดทักษะและกระบวนการในการถ่ายทอดและเป็นผู้นำที่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการปรับปรุงการและพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากคำแนะนำของผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม โดยพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสม
2. ควรมีการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต ในมิติอื่น ๆ และจากประชากรกลุ่มอื่นที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงพัฒนาในการดำเนินการบริหารหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ทิตินา แจมมณี. (2526). *การประเมินหลักสูตร: เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง แนวทางและการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กองวิชาการทบวงมหาวิทยาลัย
- ธำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬารังษี.
- บุญส่ง นิลแก้ว. (2530). *การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2532). *หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี กุลวิเศษ. (2540). *การสร้างบัณฑิต*. ใน จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่น ๆ บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนา จันทนา. (2544). *การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มารุต พัฒผล. (2556). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัย. (2546). *คู่มือการดำเนินงานบัณฑิตวิทยาลัย*. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- _____. (2547). *คู่มือดำเนินงานและบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา*. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วสันต์ ทองไทย. (2550). *การประเมินหลักสูตรจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. เข้าถึงได้จาก http://www.finearts.cmu.ac.th/thai/research/download/pdf/research48/activity48_24.pdf
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.

- _____. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ ปรีน.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2557). *การประเมินหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. Retrieved from <http://www.edu.tsu.ac.th/major/eva/filesjournal/scan1.pdf>
- สมร เจนจิระ. (2544). *การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชิน เพ็ชรภัย. (2545). *องค์การแห่งการเรียนรู้*. ลำปาง: ศูนย์การศึกษาและพัฒนาครู สถาบันราชภัฏลำปาง.
- สุนีย์ กุพันธ์. (2545). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: The Knowledge Center ในเครือบริษัท ดวงกมลเชียงใหม่.
- สุภาภรณ์ วิวัฒน์ปฐพี. (2540). *การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณดี นิมมานพิสุทธิ์. (2545). *การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2548). *สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.